

spreken wij van het verbond der „verlossing“ tusschen God en den Middelaar (Christus) gesloten, of het eigenlijke Genadeverbond tusschen God en Zijne uitverkorenen onderscheiden worden“ („Calvijn over het genadeverbond“, pag. 132—133).

Geheel ander oordeelt ds T. Bos: niet met Christus, maar met zondaren:

„In den waren, eigenlijken zin des woords kan men niet zeggen, dat God het Genadeverbond met Christus opgericht heeft, want dan zou daaruil volgen, dat God in dat Verbond werd de God van Christus, en Christus uit vrije genade het eigendom geworden is van God. Het Verbond is dus opgericht met menschen die geworden waren „zonder God in de wereld“, en door het Verbond genadiglijk weder aangenomen werden tot een volk van God“ („De Wachter“, I, 24, 29 Mei 1903).

Eenzoo L. J. Hulst: niet met Christus over menschen als „dood kapitaal“:

„Zoudt gij waarlijk in ernst denken, dat de voorstelling meer Gode waardig zou zijn, dat Hij, in acht nemende des menschen algeheele onmacht ten goede, van eeuwigheid een verbond sluit ten opzichte van zekere menschen met Christus als hun Hoofd, zoodat Hij voor hen verantwoordelijk is, en zij als dood kapitaal Hem in handen zijn gesteld“? („Supra en Infra“, 82).

Het verbond is gesloten in Christus met den mensch:

„Zooals wij zien heeft God in Christus, als Borg voor den mensch, dit verbond gesloten met den mensch“ (Hulst en Hemkes: „Oud- en nieuw Calvinisme“, pag. 32).

We noemen W. Heyns: God en Abraham met zijn zaad waren partijen.

„Volgens de reformatische beschouwing van het Genadeverbond, zooals die neergelegd is in onze Belijdenisschriften, waren de partijen van het verbond: de drieëenige God eenzijdig en Abraham en zijn zaad of de geloovigen en hun zaad anderzijds“ („Gereformeerde Geloofsleer“, pag. 140/1).

Of ds K. J. Pieters in een kerkelijk goedgekeurd geschrift uit de dagen van vóór 1892:

„Het hier bedoelde dogmatische denkbeeld van een door den Vader met den Zoon, als het Hoofd der uitverkorenen, van eeuwigheid gesloten genadeverbond was, zooveel ons uit de geschiedenis der dogmatiek gebleken is, aan de apostolische kerkvaders, aan de oude christelijke kerk, aan de hervormers, en aan de opstellers onzer belijdenis en liturgie geheel onbekend. Althans van dit begrip wordt bij hen met geen enkel woord melding gemaakt“ („Het Baptisme“, pag. 50).

Vgl. de opmerking van L. J. Hulst:

Ursinus geeft wel allerlei inlichting „omtrent Gods verbond met Menschen in Christus“, „maar geen spoor van een verbond Gods met Christus over de uitverkorenen“ („Supra en Infra“, pag. 35).

We zien van verdere vragen af. Nog vrij onlangs is in de pers uitvoerig aangetoond, hoe onder de niet meer jongeren, of ouderen, merkwaardige verschillen aan den dag treden omtrent vragen als deze:

„opgericht“ bij Abraham, of toen „vernieuwd“?

opgericht „in“ Christus, dan wel „met“ Christus?

Christus „hoofd“ der (getrouwe) bondelingen, dan wel „Hoofd“ van het verbond zelf?

Christus Hoofd, dan wel Middelaar des verbonds?

Christus Borg in het verbond, ja, dan neen?

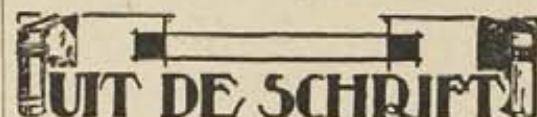
Slaat Jer. 31 op de bedeeling tusschen Pinksteren en parousie, dan wel ook op de periode tusschen terugkeer uit de ballingschap en Pinksteren?

Is wat Jer. 31 profeteert, reeds in den tijd vervuld, of geschiedt dit eerst na de parousie?

En wij behoeven slechts het woord supra- en infralapsarisme te noemen, om een reeks van vragen voor onzen geest te roepen, waarover indertijd warm gestreden is.

Nu zal er wel niemand zijn, die beweert, dat de onderscheiden hierboven opgeworpen vragen alleen met de theologische strijdvrage van supra- en infralapsarisme te maken hebben.

Maar nog minder verwachten wij, dat men ontkenen zal, dat ze er óók mee in verband staan. En zeker zal ieder toegeven, dat de infralapsarische uitdrukkingswijze der confessie met een en ander in verband gezet is, en ook staat



BEVEEL GERUST UW WEGEN...

II.

„Laten derhalve ook zij, die naar den wil van God lijden, hunne zielen aan den getrouwen Schepper overgeven, steeds het goede doende“. I Petr. 4: 19. (Vert. N. B. G.).

Er zijn er die lijden naar den wil Gods. Het zijn die rechtvaardigen die nauwelijks, die niet zonder moeite, zalig worden. Het is de kerk die naar den wil van God, een nauwen weg krijgt te gaan. En die door het geloof bereid is om met dien weg verzoend te wezen. Die, ook langs den nauwen weg, haar gebed niet verleen wil: „Leer mij naar Uw wil te handelen“.

De apostel Petrus mag de kerk langs dien weg bemoedigen. Niet op deze manier dat hij zeggen moet: het zal wel meevallen.

Want een weg over deze aarde, en door deze wereld kan voor de kerk niet meevallen. Daar is de weg niet breed genoeg voor. Neen Petrus mag de kerk bemoedigen door haar te zeggen: boven uw weg over deze aarde en door deze wereld staat de hemel. En in den hemel is God. En God is de Schepper.

God is de Schepper. Wat wil dat in dit verband nu zeggen? Wel, dat Hij, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, vanuit den hemel ook alle wegen op de aarde maakt. Ook den weg der kerk. En dat Hij bepaalt en bepaalt mag hoe breed of hoe smal alle wegen op aarde zullen zijn.

En dat niet alleen. Want dat God de Schepper is, dat beteekent maar niet alleen dat Hij alle dingen maakt, maar het beteekent ook dat Hij aan alle dingen een bestemming geeft. Hij maakt alle dingen met een bepaald doel. En naar de almacht van Zijn Schepper-zijn doet Hij alles, dat doel, door Hem gesteld, bereiken ook.

De Schepper, — Hij maakt niet alleen alle wegen op aarde en Hij bepaalt niet alleen hun maat en hun hoedanigheid, maar Hij geeft aan alle wegen ook hun richting. Hij maakt het begin en Hij stelt het einde er van vast, en Hij zorgt er voor, naar de almacht van Zijn Schepper-zijn, dat alle wegen op aarde niet alleen beginnen waar Hij wil, maar ook juist daár eindigen waar Hij wil.

Zoo voor-ziet de Schepper in de wegen op aarde.

En nu de weg der Kerk. Die nauwe. Die projecteeren de menschen maar niet. De kerkmensen niet. En de menschen van „de wereld“ ook niet. Geen schepsel zal uitmaken hoedanig de weg der kerk zal zijn. Want God is de Schepper, ook in dezen. Die boven den wil en het vermogen van menschen uit, Zijn eigen plan ook voor een weg der kerk uitvoert.

Zoo maakt Hij ook dezen weg. En zoo bepaald Hij de richting ervan. Hij maakt het begin en Hij stelt het einde. Het einde dat in den hemel reikt. Want, al is het niet zonder moeite, de rechtvaardigen worden zalig. De Zoon Gods vergadert zich een gemeente tot het eeuwige leven.

Dat is dus de zorg Gods, de zorg van den Schepper, dat de weg der kerk, die nauwe, heenleidt en heenvoert naar de ruimten van het eeuwige leven. En al zijn er nu engten in den weg, die niet zonder pijn te doorworstelen zijn, al zijn er nu krommingen in, die niet zonder teleurstellingen door te komen zijn, dit alles bij elkaar is geen belemmering daarvoor dat de weg aan het einde komt door God bepaald. Alles van dien weg is verbonden aan dat einde. En het is de trouw van den Schepper dat Hij er voor zorgt en voor zorgen zal dat alles aan dat einde verbonden blijft ook. Het is Zijn trouw

dat Hij Zijn eigen gemaakt bestek niet wijzigt. Dat Hij aan den weg geen ander doel, geen ander einde geven zal. Zoomin de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken, zoo min zal blijken dat de weg der kerk in haar einde aan iets anders verbonden zal zijn dan aan dien hemel zelf. Want de Schepper, die den weg gemaakt heeft en haar einddoel bepaald heeft, is de getrouwe Schepper die het doel niet veranderen zal.

En nu herinnert Petrus hen die lijden naar den wil Gods, hen die den nauwen weg der kerk gaan, er nog eens aan dat zij „steeds het goede moeten doen“. Het is geen weg waarlangs men handelen kan naar eigen believen. Het luistert er zeer nauw. Dus, wat voor God goed is, dat kan er mee door. Iets anders niet.

En uit de trouw waarmede de kerk dit goede steeds wil doen, zal moeten blijken dat zij met den nauwen weg verzoend wil zijn.

Ja ook in dezen laat de apostel Petrus geen titel of jota van de regels voor het verkeer langs dien weg vallen.

Maar met dit alles en door dit alles heen, klinkt er nu een diepe, al het andere dragende onderton van bemoediging in zijn woorden door. Want hij wil maar zeggen: deze weg is Gods weg. En het verloop van dezen weg is Gods vooruit-bepaalde verloop. En als de Schepper voorziet Hij in het einde ervan. Het einde dat niet nauw meer kan wezen (vs. 13).

En daarom: wie nu volhardt in het doen van het goede, wie den weg aanvaardt, die mag nu langs den weg dien hij gaat zijn ziel aan den getrouwen Schepper toevertrouwen. Die mag zichzelf zooals hij is, met al het zijne, aan dien getrouwen Schepper overgeven. Die mag zichzelf bij Hem deponeren, bij Hem wegleggen. Die mag met zijn weg, in den getrouwen Schepper schuilen.

Neen, niet zonder steeds het goede te doen, d.i. in zekeren zin: niet zonder de „zwaarigheid“ van den weg altijd weer te aanvaarden, maar wie daarin op den weg blijft die mag zoo tegelijk en juist daarin blijven in Hem, Die den weg gemaakt heeft en bepaald.

In de binding aan den weg ligt tegelijk de binding aan den Schepper van den weg. In het opnemen van de zwaarigheden van den weg ligt de overgave aan den Maker van den weg.

En dat is nu bemoediging: weet u op den weg aan Uwen Schepper verbonden. En blijft in Hem. Dan zijt ge van uw weg hier niet verlost, ge wilt het zelfs niet, maar dan weet ge wel dat dit de weg ter verlossing is. Dan zijt ge van uw lijdens-weg niet af, maar ge weet dat dit de weg is naar de heerlijkheid. Dan is de weg niets breder geworden, maar ge ademt vanuit de verwachting van de ruimten waarover de Schepper beschikt. Want ge weet u met uw weg aan die verlossing, aan die heerlijkheid, aan die ruimten verbonden. Ge weet dat langs dezen weg God met u stréeft naar het einde. En dat Hij in dit Zijn streven getrouw zal zijn. Van richting noch van doel veranderen zal.

Daarom er zijn er die lijden naar den wil van God. Er is een kerk die een nauwen weg gaat. Maar boven dezen weg staat de hemel. En in den hemel is God. En Die zegt: — en wat Hij zegt drukt Hij uit in den éénen Naam, die onder den hemel tot zaligheid gegeven is, in den Naam Jezus Christus —, Die zegt: Uw weg is er niet buiten Mij om, het begin niet en de voortgang niet en het einde niet. En ik ben zoo getrouw als sterk om alle dingen, ook van den nieuwen weg der kerk, mede te doen werken ten goede.

En als we dat hooren dan zullen we geen kansen der kerk meer berekenen, maar dan zullen we gelooven. En vertrouwen. Dat is ons aan Hem verbonden weten, Die zich in den weg niet vergist.

En niet vreemd zal het zijn om met den weg der kerk, dien weg Gods, verzoend te wezen.

Dien weg waarlangs gezongen is en vóórgesongen om nog nagesongen te worden: „Welgelukzalig is de mensch, die op U vertrouwt“ (Ps. 84).

B. en R.

J. A. V.

Sinds
onklaar
vredes
ken. Da
men. In
getoond
bron va
baar an
al te ze
meleer
in onze
minste
had —
gekome
om et c
uit te c
Intuss
Daarom
Het v
wat 190
we „190
op de
Woord-
ik U h
In ho
laten v
vreemd
bepaald
van het
vaardig
is toen
de eent
alleen
der Ge
trekkel
king m
„1905“
een bli
De bi
ons he
verank
van di
zooals
schoon
Afgesp
versta
door 's
natuuri
een pu
„onzui
kelijk
Acta e
sche s
matige
van er
of wed
is, ma
zeft o
met ge
daar e
geeft,
ouden
ten ge
hem d
geest
ongew
oorspr
plachte
lijke p
had d
geboor
del va
zeer j
ken, e
geloof
niet.
Toer
Deze
grip w
gewaar
vragen
heid v
mystie
over g
gewer
Woord
goed
Dit
toen
oud, d
kon w
ze gra
Dr. K
seerd:
20ste
beider
woord
Kerk
Het is
pulati
schulv
rijnde
Zieck
Linc